YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

13 päivänä joulukuuta 1995 *

Asiassa T-109/94,

Windpark Groothusen GmbH & Co. Betriebs KG, saksalainen yhtiö, kotipaikka Groothusen-Krummhörn (Saksa), edustajinaan professori Detlef Schumacher, Bremen, ja asianajaja Benno Grunewald, Bremen,

kantajana,

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään oikeudellisen yksikön virkamies Jürgen Grunwald, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen yksikön virkamies Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

vastaajana,

jossa vaaditaan toisaalta kumoamaan komission 13.1.1994 tekemä päätös, jossa kieltäydyttiin myöntämästä kantajalle rahoitustukea Thermie-ohjelman yhteydessä vuodelle 1993, ja toisaalta velvoittamaan komissio tekemään uusi päätös,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: H. Kirschner, joka hoitaa jaoston puheenjohtajan tehtäviä, tuomarit A. Kalogeropoulos ja V. Tiili,

kirjaaja: hallintovirkamies J. Palacio González,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 20.9.1995 pidetyssä suullisessa käsittelyssä esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Asiaa koskevat säädökset ja kanteen perustana olevat tosiseikat

1 Neuvosto antoi energiateknologioiden edistämisestä Euroopassa 26 päivänä kesäkuuta 1990 asetuksen (ETY) N:o 2008/90 (Thermie-ohjelma) (EYVL L 185, s. 1, jäljempänä Thermie-asetus). Thermie-ohjelma koostuu 17 soveltamisalasta, joista yksi on tuulienergia.

2 Komissio aloittaa Thermie-asetuksen 8 artiklan mukaisen menettelyn valittavien hankkeiden tunnistamiseksi, ja sen on julkaistava kutsu *Euroopan yhteisöjen*

virallisessa lehdessä kutsu hankkeiden esittämisestä. Sellaisten hankkeiden valitsemisessa, joiden kokonaiskustannukset ylittävät 500 000 ecua, komissiota avustaa jäsenvaltioiden edustajista koostuva komitea (jäljempänä Thermie-komitea), joka antaa lausuntonsa komission sille esittämästä toteutettavia toimenpiteitä koskevasta suunnitelmasta. Jos komission päättämät toimenpiteet eivät ole komitean lausunnon mukaisia, komission on annettava neuvostolle tieto tällaisista toimenpiteistä. Thermie-asetuksen 10 artiklan 1 kohdan mukaisesti neuvosto voi sitten tehdä komission päätöksestä poikkeavan päätöksen.

3 Vuoden 1993 osalta komissio julkaisi 16.7.1992 virallisessa lehdessä (EYVL C 179, s. 14) tiedonannon niistä säännöksistä, jotka koskevat rahoitustuen myöntämistä energiateknologiaa edistäviin hankkeisiin — Thermie-ohjelma. Komissio kehoitti kiinnostuneita esittämään sille 1.12.1992 mennessä hankkeet, joista voitaisiin valita ne, joille mahdollisesti myönnettäisiin rahoitustukea vuonna 1993. Komissio ilmoitti myös Thermie-asetuksen 8 artiklan 2 kohdan edellyttämällä tavalla ensisijaisina pidettävät alat, joita olivat "energiasäästöt ja CO_2 -päästöjen vähentäminen rakennuksista" ja "kaupunkiliikenteen integroidun hallinnon järjestelmät". Lisäksi komissio mainitsi, että hankkeiden esittämisessä noudatettavia yksityiskohtia ja valinnan edellytyksiä koskevia tietoja, valintakriteereitä ja muita asiaankuuluvia tietoja sisältävä asiakirja oli saatavissa komission yksiköistä.

4 Kantaja on yhtiö, jonka tarkoituksena on rakentaa ja hyödyntää tuulivoimalaa Saksassa Groothusenissa lähdellä Emdeniä.

5 Kantaja esitti 27.11.1992 komissiolle hakemuksen, jossa se pyysi 1 933 495 ecun suuruista tukea tuulivoimalan rakentamiseksi.

6 Komissio vastaanotti noin 700 ehdotusta. Energia-asioiden pääosasto laati maaliskuussa 1993 asiakirjan, jossa se arvioi näitä ehdotuksia. Tuulienergia-asioiden tekninen komitea tutki näitä ehdotuksia 5.4.1993 ja Thermie-komitea tutki niitä 3. ja

4.6.1993. Tarjouspyyntöjen ensisijaisuus määritettiin siten Thermie-asetuksen 9 artiklan 2 kohdan mukaisesti saman asetuksen 10 artiklan 1 kohdan mukaista komiteamenettelyä noudattaen.

7 Komissio päätti 19.7.1993 myöntää rahoitustukea kaikkiaan 137 hankkeelle. Samassa päätöksessään se laati myös "varallaololuettelon" 49 korvaavasta hankkeesta. Tuulienergia-alan 52 hankkeesta 11 hanketta sai rahoitustukea ja kahdeksan otettiin varallaololuetteloon. Tätä päätöstä koskeva lyhyt tiedonanto julkaistiin *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* 24.7.1993 (EYVL C 200, s. 4).

8 Komissio ilmoitti 5.8.1993 kantajalle, että kantajan hanke oli otettu "täydentävään luetteloon hankkeista, joille voidaan myöntää rahoitustukea ennen 31.12.1993, jos tähän on käytettävissä tarpeeksi määrärahoja, erityisesti jos jo rahoitustukea saavia hankkeita ei toteutettaisikaan". Tämän kirjeen liitteen mukaan kyseisen hankkeen rahoitustuen enimmäismääräksi oli vahvistettu 918 028 ecua. Komissio korosti, että vaikka hanke otettiin täydentävään luetteloon, ei tämä ollut mikään sitoumus komission taholta eikä komissio ottaisi mitään vastuuta mahdollisista seurauksista, jotka voisivat aiheutua sen mahdollisesta lopullisesta päätöksestä olla myöntämättä kantajalle rahoitustukea.

9 Kantaja lähetti 9.8.1993 komissiolle faksin, jossa se pyysi lisätietoja samoin kuin lupaa aloittaa työt. Euroopan yhteisöjen yhteystoimisto Niedersachsenissa ilmoitti kantajalle, että sen hanke oli varallaololuettelossa ja että sen mahdollisuus saada rahoitustukea ratkeaisi syyskuussa tai myöhemmin samana vuonna.

10 Komissio ilmoitti kantajalle 13.1.1994 päivätyllä kirjeellä, ettei tämän hankkeelle voitu myöntää rahoitustukea vuonna 1993, koska talousarviossa ei ollut vastaavia määrärahoja.

11 Kantaja vastasi tähän kirjeeseen 9. ja 23.2.1994 päivätyillä kirjeillään ilmaisten pettymyksensä ja vaatien, että "menettely ja 13.1.1994 tehty päätös on tutkittava uudelleen huolellisesti". Komissio vastasi näihin kirjeisiin 16.3.1994 päivätyllä kirjeellä vahvistaen 5.8.1993 ja 13.1.1994 päivättyjen kirjeiden sisällön.

Asian käsittelyn vaiheet ja asianosaisten vaatimukset

12 Tässä tilanteessa kantaja nosti kanteen, jonka se toimitti yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 17.3.1994.

13 Kirjallinen menettely oli tavanomainen ja päättyi 12.9.1994. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päätti tietyistä prosessinjohtotoimista.

14 Suullisessa käsittelyssä, joka pidettiin 20.9.1995, kuultiin asianosaisten suulliset lausumat ja heidän ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin antamansa vastaukset.

15 Kantaja vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— kumoaa vastaajan 13.1.1994 tekemän päätöksen ja velvoittaa vastaajan tekemään uuden päätöksen yhteisöjen tuomioistuimen soveltamia oikeusperiaatteita noudattaen;

— velvoittaa vastaajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

16 Vastaaja vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— hylkää kanteen perusteettomana;

— velvoittaa vastaajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Tutkittavaksi ottaminen

17 Kanteessa esittämissään vaatimuksissa kantaja vaatii ainoastaan komission 13.1.1994 tekemän päätöksen kumoamista. Kuitenkin kantaja on ilmoittanut kantajan vastauksessaan, että siltä osin kuin kantajan esittämät väitteet liittyvät komission aikaisempiin päätöksiin, erityisesti 19.7.1993 tehtyyn päätökseen, on katsottava, että kanne kohdistuu myös niihin.

18 Tässä tilanteessa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo tarpeelliseksi tutkia ensiksi asiassa tehtyjä päätöksiä, jotta voitaisiin ratkaista, miltä osin esillä oleva kanne on otettava tutkittavaksi.

Yhteenveto asianosaisten väitteistä

19 Kantaja väittää, että Thermie-ohjelman yhteydessä vuodelle 1993 myönnettyjä rahoitustukia koskevassa 19.7.1993 tehdyssä päätöksessä komissio on todennut kantajan hankkeen periaatteessa valintakelpoiseksi. Kantaja ilmoittaa siten luulleensa, että sen hanke on "täydentävässä luettelossa" ja että sen asema on lupaava. Kantajan mukaan 5.8.1993 päivätyn kirjeen ainoa ehdoton rajoitus oli päätös rahoitustuen rajoittamisesta 918 028 ecuun. Kantaja selittää lisäksi saaneensa vasta komission 16.3.1994 päivätyssä vastauksesta (ks. edellä 11 kohta) ja vastineesta tiedon siitä, että "täydentävä luettelo", johon sen hanke oli otettu, oli "varallaololuettelo". Kantaja korosti suullisessa käsittelyssä, ettei se ollut ymmärtänyt, että 5.8.1993 päivätty kirje merkitsi itse asiassa rahoitustuen epäämistä kantajan hankkeelle Thermie-ohjelman yhteydessä vuodelle 1993.

20 Kantaja vakuutti vielä suullisessa käsittelyssä, että komissio oli lopullisesti kieltäytynyt myöntämästä kantajalle rahoitustukea Thermie-ohjelman yhteydessä vuonna 1993 vasta päätöksellä, joka oli annettu kantajalle tiedoksi 13.1.1994 päivätyllä kirjeellä. Kantaja selitti vastauksena ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämään suulliseen kysymykseen, että vasta tällä päätöksellä oli oikeudellisia vaikutuksia. Kantajan mukaan tämän vuoksi oli tarpeellista odottaa tätä päätöstä ennen oikeudenkäynnin aloittamista yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa.

21 Vastaaja korostaa ensiksi, että on otettava huomioon se asiayhteys, johon 13.1.1994 päivätty kirje liittyy. Vastaaja toteaa, että kantaja ei ole esittänyt mitään oikeudellista vastalausetta 5.8.1993 päivättyä kirjettä vastaan, vaikka tässä kirjeessä kantaja sai tiedon hankkeensa epävarmasta tilanteesta varallaololuettelossa. Vastaaja

täsmensi suullisessa käsittelyssä, että heinäkuussa 1993 tehty päätös oli lopullinen siltä osin kuin tietyt hankkeet jätettiin rahoittamatta. Kirjeellä, joka oli päivätty 13.1.1994, vain ilmoitettiin kantajalle, että määrärahoja ei ollut käytettävissä. Itse asiassa esillä oleva kanne koskee 5.8.1993 päivättyyn kirjeeseen sisältynyttä päätöstä, jota koskevaa kannetta ei kuitenkaan voida ottaa tutkittavaksi määräajan päättymisen vuoksi.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

22 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että on tehtävä ero toisaalta sen komission 19.7.1993 tekemän päätöksen, jossa myönnettiin 137:lle energiateknologian edistämisprojektille rahoitustukea yhteensä 129 182 448 ecua (liite I) ja jossa vahvistettiin 49 korvaavan hankkeen varallaololuettelo (liite II), ja toisaalta 13.1.1994 päivättyyn komission kantajalle osoittamaan kirjeeseen sisältyneen päätöksen välillä.

23 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että komission 19.7.1993 tekemä päätös on lopullinen päätös siltä osin kuin se koskee niiden hankkeiden tutkimista ja valintaa, joita on tarkoitus tukea Thermie-ohjelman yhteydessä vuonna 1993. Vuoden 1993 lopussa hankkeita ei ole tutkittu uudelleen. Ainoa esitetty kysymys tässä vaiheessa oli se, oliko määrärahoja vielä käytettävissä, vai oliko kaikki rahoitustukea saavat hankkeet toteutettu ja siten talousarviossa käytettävissä olevat varat käytetty loppuun. Vaikka komissio on siten ilmoittanut kantajalle 5.8.1993 lähettämässään kirjeessä, että se varaa itselleen mahdollisuuden peruuttaa päätöksensä talousarviossa käytettävissä olevien määrärahojen mukaisesti, on todettava, että tähän päivään mennessä kantajan hanke ei ollut 137 valitun hankkeen joukossa, joten komission päätös oli tältä osin lopullinen. Lisäksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että asianosaiset olivat suullisessa käsittelyssä yhtä mieltä siitä, että käytettävissä oleva talousarvio oli vahvistettu 19.7.1993 tehdyllä päätöksellä.

24 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, ettei 19.7.1993 tehtyä päätöstä ole julkaistu sellaisenaan. Komissio on vain julkaissut 24.7.1993 *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* (ks. edellä 7 kohta) seuraavanlaisen tiedonannon: "Komissio on äskettäin päättänyt, että

— Thermie-ohjelman yhteydessä 129 182 448 ecun määrä kohdistetaan rahoitustukena 137:lle energiateknologian edistämishankkeelle (liite I),

— perustetaan 49 varasijalla olevan hankkeen varallaololuettelo (liite II).

Liitteistä I ja II on mahdollista saada kopiot kirjallisella pyynnöllä seuraavasta osoitteesta: — —"

25 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että tämän tiedonannon julkaiseminen *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* ei mahdollistanut sitä, että asianosaiset olisivat voineet saada tarkan tiedon kysymyksessä olevasta päätöksestä ja sen perusteluista, jotta he olisivat voineet käyttää oikeuttaan kanteen nostamiseen. Tätä ei mahdollistanut myöskään komission kantajalle osoittama 5.8.1993 päivätty kirje, jossa kantajalle ilmoitettiin sen hankkeen ottamisesta täydentävään luetteloon.

26 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa, että oikeuskäytännön mukaan sellaisissa tilanteissa, joissa kysymyksessä olevaa päätöstä ei ole julkaistu tai annettu tiedoksi, kumoamiskanteen nostamista koskeva määräaika alkaa kulua vasta siitä hetkestä, kun kolmas, jota asia koskee, saa tarkan tiedon kysymyksessä olevan päätöksen sisällöstä ja perusteluista, kuitenkin sillä edellytyksellä, että tämä pyytää kyseessä olevan päätöksen kokonaisuudessaan kohtuullisessa määräajassa siitä, kun hän sai tiedon päätöksen olemassaolosta (asia T-465/93, Consorzio gruppo di azione locale "Murgia Messapica" v. komissio, tuomio 19.5.1994, Kok. 1994, s. II-361, 29 kohta ja asia C-102/92, Ferriere Acciaierie Sarde v. komissio, määräys 5.3.1993, Kok. 1993, s. I-801, 18 kohta).

27 Kantaja sai elokuussa 1993 vastaan otettuaan komission 5.8.1993 päivätyn kirjeen tiedon sen päätöksen olemassaolosta, jolla valittiin ne hankkeet, jotka saisivat rahoitustukea vuonna 1993. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämään suulliseen kysymykseen antamassaan vastauksessa kantaja myönsi, että se ei tuolloin pyytänyt koko päätöstä eikä vaatinut yksittäisiä selvityksiä, erityisesti siksi, että se arvioi virheellisesti asemansa lupaavaksi. Kantaja selitti vielä suullisessa käsittelyssä, että se ei ollut ymmärtänyt, että 5.8.1993 päivätty kirje merkitsi kieltäytymistä, koska komissio oli ilmoittanut kantajalle, että kantajan hanke oli otettu "täydentävään" luetteloon. Sitä vastoin kantaja luuli, että sillä oli mahdollisuus saada tukea. Komissio puolestaan vakuutti suullisessa käsittelyssä, että se olisi antanut kantajalle yksilölliset selvitykset, jos kantaja olisi nimenomaisesti pyytänyt tätä komissiolta.

28 On todettava, että kantaja ei ole käyttänyt tilaisuutta hyväkseen ja pyytänyt koko päätöstä ja yksilöllisiä selvityksiä päätöksestä, jossa sen hanke suljettiin pois niiden 137 hankkeen joukosta, joille myönnettäisiin rahoitustukea vuonna 1993. Kantaja on nostanut kanteen tätä päätöstä vastaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa 17.3.1994 eli yli seitsemän kuukautta sen jälkeen, kun kantaja oli saanut kysymyksessä olevasta päätöksestä tiedon elokuussa 1993. Siten edellä mainitun säännön mukaisesti kantaja ei voi välttää oikeudenmenetystä, joka johtuu kanteen myöhästyneestä nostamisesta tätä päätöstä vastaan. Siltä osin kuin kanne koskee 19.7.1993 tehtyä päätöstä, kannetta ei voida enää ottaa tutkittavaksi.

29 Sen 13.1.1994 päivätyn kirjeen osalta, jossa komissio ilmoitti kantajalle siitä, ettei kantajan hanke voi saada rahoitustukea vuonna 1993, koska vastaavia määrärahoja ei ollut käytettävänä, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että kantaja on oman ilmoituksensa mukaan saanut tästä päätöksestä tiedon 19.1.1994. Komissio ei ole kiistänyt tätä. Ottaen huomioon lisäksi, että määräaika kanteen nostamiselle eli kaksi kuukautta tiedoksiantamisesta, pitenee pitkien etäisyyksien vuoksi, ja siten on todettava, että esillä olevassa asiassa on noudatettu prosessuaalisia määräaikoja ja että siltä osin kuin kanne koskee 13.1.1994 päivättyyn kirjeeseen sisältynyttä päätöstä, se on otettava tutkittavaksi.

Pääasia

30 Kantaja esittää kolme kanneperustetta: 1) olennaisten muotomääräysten noudattamatta jättäminen, koska päätös ei ole riittävästi perusteltu, 2) perustamissopimuksen soveltamista koskevien olennaisten oikeussäännösten rikkominen, koska kantajan oikeutta tulla kuulluksi ei ole noudatettu ja 3) harkintavallan väärinkäyttö siltä osin kuin kantajan hakemus on hylätty perusteettomasti.

Perustelujen riittämättömyyttä koskeva kanneperuste

Yhteenveto asianosaisten väitteistä

31 Kantaja katsoo, että päätös, jossa sille kieltäydytään myöntämästä rahoitustukea, ei ole riittävästi perusteltu siltä osin kuin päätöksessä ei esitetä syitä muiden hankkeiden asetettamiselle etusijalle kantajan hankkeeseen nähden. Tarkemmin sanottuna kantaja arvioi, että se voi vaatia perustellun yhteenvedon niistä seikoista, joiden perusteella sen hanketta varten ei ollut määrärahoja käytettävissä, kun taas muihin hankkeisiin niitä oli. Kantaja kysyy, miksi sen hanketta ei valittu, vaikka se oli niiden hankkeiden joukossa, jotka ilmeisesti valittaisiin ja että käytettävät varat olivat keskimäärin 942 937 ecua jokaisen tukea saavan 137 projektin osalta. Se tosiseikka, että kantajalle ei annettu tiedoksi niitä seikkoja, joihin päätös perustui, merkitsee olennaista virhettä perusteluissa.

32 Kantaja toteaa vastaajan vastineeseen antamassaan vastauksessa, että tässä vaiheessa se ei tiennyt, oliko komissio todella kuullut Thermie-asetuksen 10 artiklassa tarkoitettua komiteaa ja ottanut huomioon sen lausunnon. Kantaja arvioi, että komission olisi pitänyt ilmoittaa, missä määrin se on noudattanut Thermie-komitean arviointia.

33 Lisäksi kantaja korostaa, että EY:n perustamissopimuksen 190 artiklan nojalla ei ole mitään syytä tehdä eroa hallinnon julkisten palvelujen osalta (Leistungsverwaltung), ja toisaalta julkisen vallan käytön osalta (Eingriffverwaltung) kuten vastaaja

on tehnyt kysyessään, onko sellaisille yhteisön hallinnon tekemille tukia koskeville päätöksille, jotka on annettu julkisia palveluja jaettaessa, asetettava samat perusteluvaatimukset kuin niille päätöksille, joilla rajoitetaan kansalaisten oikeuksia ja jotka hallinto on tehnyt julkista valtaa käyttäessään. Kantaja korostaa, että hallinnon julkisten palvelujen jakamisen yhteydessä yrityksille osoittamien päätösten ulottuvuus yhteismarkkinoilla on ainakin yhtä tärkeä kuin niiden päätösten, jotka hallinto on tehnyt julkista valtaa käytettäessään.

34 Kantaja muistuttaa myös lainaten yhteisöjen tuomioistuimen yhdistetyissä asioissa 296/82 ja 318/82, Alankomaat ja Leeuwarder Papierwarenfabriek v. komissio, 13.3.1985 antamaa tuomiota (Kok. 1985, s. 809), että salassapitovelvollisuudella ei voida oikeuttaa perusteluissa olevia puutteita.

35 Vastaaja vakuuttaa, että vaikka perusteluissa olevaa puutetta koskeva kanneperuste voitaisiin ottaa tutkittavaksi, tämä kanneperuste ei ole kuitenkaan perusteltu.

36 Vastaaja korostaa, että perusteluvelvollisuuden laajuuden on oltava suhteessa kysymyksessä olevan oikeudellisen toimenpiteen vaikutuksiin. Rahoitustukea koskevan ohjelman perustana olevaan oikeudelliseen toimenpiteeseen sisältyvät vaatimukset ja kriteerit muodostavat perustelujen tärkeän osan. Sellaisissa valintamenettelyissä, jotka edellyttävät komiteoiden osallistumista, tavallisesti edellytettävä perustelu on usein tarpeeton. Joka tapauksessa tiedonanto valintamenettelyn tuloksista on perustelun tärkeä osa.

37 Vastaaja korostaa sitä eroa, joka sen mukaan on olemassa sellaisten päätösten välillä, jotka koskevat hallinnon julkisia palveluja jakaessaan myöntämiä tukia, ja sellaisten päätösten välillä, jotka rajoittavat kansalaisten oikeuksia ja jotka hallinto

on antanut julkista valtaa käyttäessään. Vastaaja korostaa, että oikeuskäytännön mukaan perusteluvelvollisuutta koskevat erilaiset vaatimukset sen mukaan, missä määrin se koskee sitä, jolle päätös on osoitettu, tai kysymyksessä olevan oikeudellisen toimenpiteen luonteen mukaan (em. asiassa Alankomaat ja Leeuwarder Papierwarenfabriek v. komissio annettu tuomio).

38 Viitaten asiassa 195/80, Michel vastaan parlamentti, 26.11.1981 annettuun tuomioon (Kok. 1981, s. 2861) vastaaja vetoaa yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntöön koskien valintalautakunnan päätösten perustelua kilpailussa, jossa on erittäin monta osanottajaa. Tämän tuomion mukaan ensimmäisessä vaiheessa on hyväksyttävää, että valintalautakunta antaa hakijoille pelkästään tiedon valinnassa käytetyistä kriteereistä ja valinnan tuloksesta ja että henkilökohtaisia selvityksiä annetaan vasta jälkikäteen ja vain niitä valintalautakunnalta nimenomaisesti pyytäneille hakijoille. Vastaaja katsoo noudattaneensa esillä olevassa asiassa tätä sääntöä.

39 Vastaaja korostaa, että Thermie-ohjelma ei perusta kenellekään oikeutta rahoitustukeen. Jos rahoitustuki ei ole mahdollinen, hakijalle ei aiheudu tämän vuoksi mitään vahinkoa tai valitusperustetta. Se, että kantaja on täyttänyt valintakelpoisuuden kriteerit, on luonut pelkästään oikeuden osallistua valintamenettelyyn. Siten perusteluksi riittää, että hakijalle on annettu tieto siitä, että sen hanke on tutkittu ja että tästä asiasta on tehty päätös säännönmukaista menettelyä noudattaen. Sitä vastoin kantajalla ei ole oikeutta saada vertailevaa arviointia hankkeestaan suhteessa muihin hankkeisiin.

40 Kanteen kohteena olevan 13.1.1994 päivätyn kirjeen osalta vastaaja katsoo, että tähän kirjeeseen sisältyy hyvinkin perustelu, nimittäin tarvittavien määrärahojen puute.

41 Vastaaja vetoaa lisäksi EY:n perustamissopimuksen 214 artiklan mukaiseen salassapitovelvollisuuteensa yrityksiä koskevien tietojen osalta. Tämä velvoite

huomioon ottaen kantaja ei voi vaatia vertailevia tietoja niistä eri hankkeista, jotka ovat saaneet etusijan sen hankkeeseen nähden.

42 Termien "täydentävä luettelo" ja "varallaololuettelo" osalta vastaaja korostaa, että jo siinä tiedonannossa, jonka se julkaisi *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* 24.7.1993, oli käytetty ilmaisua varallaololuettelo.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

43 Ensimmäisen oikeusasteen tuomiostuin muistuttaa aluksi, että se on jo todennut, että on tehtävä ero toisaalta 19.7.1993 tehdyn päätöksen ja toisaalta komission kantajalle osoittaman, 13.1.1994 päivättyyn kirjeeseen sisältyneen päätöksen välillä ja että kantajan kanne voidaan tutkia vain tämän viimeksi mainitun päätöksen osalta.

44 On otettava huomioon, että voidakseen tehdä 13.1.1994 päivättyyn kirjeeseen sisältyneen päätöksen komission oli selvitettävä vain se kysymys, oliko talousarviossa vielä käytettävissä määrärahoja tai oliko kaikki rahoitustukea saavat hankkeet toteutettu ja siten talousarviossa käytettävissä olevat varat käytetty loppuun. Vaikkakin on totta, että heinäkuussa 1993 Thermie-ohjelmaa koskevassa talousarviossa oli vielä käytettävissä määrärahoja sen jälkeen, kun päätös tiettyjen hankkeiden rahoittamisesta oli tehty, nämä varat jaettiin kuitenkin komission mukaan tämän vuoden viimeisinä kuukausina "kohdehankkeisiin", eikä tämän jälkeen vuoden 1993 lopussa ollut enää käytettävissä määrärahoja.

45 Näissä olosuhteissa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että komission 13.1.1994 kantajalle antama tiedoksianto sisältää riittävän ja oikean perustelun, nimittäin käytettävissä olleiden määrärahojen loppumisen tähän päivään mennessä siten, että kantajan hanketta ei voitu tukea. Kantajan kanneperuste, joka koski

perustelujen riittämättömyyttä, siltä osin kuin kysymyksessä oli 13.1.1994 päivätty kirje, on siten katsottava perusteettomaksi.

Kuulluksi tulemisen oikeuden rikkomista koskeva kanneperuste

Asianosaisten väitteet

46 Kantaja syyttää vastaajaa siitä, ettei vastaaja ole kuullut kantajaa menettelyn kuluessa eikä ole antanut sille mahdollisuutta antaa lausuntoaan seikoista, joilla mahdollisesti olisi ollut vaikutus sitä koskevaan päätökseen.

47 Vastaaja toteaa, että Thermie-asetuksen ja erityisesti sen 8 artiklan mukainen menettely on pelkästään kirjallista. Se on myös yhden vaiheen menettely siten, että hakija vain kertaalleen tarjoaa ja esittelee hankkeensa. Vastaaja muistuttaa myös, että jos oikeutta tulla kuulluksi on rikottu, tämä johtaa kumoamiseen vain, jos menettelyssä olisi voitu päätyä toisenlaiseen tulokseen ilman tällaista säännönvastaisuutta (asia C-142/87, Belgia v. komissio, tuomio 21.3.1990, Kok. 1990, s. I-959, 48 kohta). Vastaaja katsoo, että esillä olevassa asiassa ei olisi voitu päätyä toisenlaiseen tulokseen.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

48 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa aluksi, että komissio on selvittänyt Thermie-ohjelman yhteydessä mahdollisesti rahoitustukea saavien hankkeiden esittämisen osalta noudatettavaa menettelyä tiedonantoesitteessään, joka mainittiin 16.7.1992 *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* julkaistussa tiedonannossa (ks. edellä 3 kohta) jossa asiasta kiinnostuneita kehotettiin esittämään hankkeensa. Tässä asiakirjassa täsmennetään, että "kun ehdotus on jätetty, ehdotuksen jättäjiä pyydetään olemaan toimittamatta enää muita tietoja komissiolle, elleivät komission

yksiköt niitä nimenomaisesti pyydä". Sitä paitsi rahoitustukiohjelmia koskevan järjestelmän mukaisesti tällaisen tuen hakijoita ei enää kuulla valintamenettelyn aikana valinnan perustuessa hakijoiden esittämiin asiakirjoihin. Tällainen menettely on asianmukaista sellaisessa tilanteessa, jossa arvioitavana on useita satoja hakemuksia, eikä siinä siten rikota oikeutta tulla kuulluksi.

49 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että koska kantaja ei ole pyytänyt komissiolta ylimääräisiä selvityksiä *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* 24.7.1993 julkaistun tiedonannon jälkeen, joka koski komission päätöstä antaa rahoitustukea 137 hankkeelle, eikä myöskään 5.8.1993 päivätyn kirjeen jälkeen, komissio ei ollut velvollinen varaamaan kantajalle tilaisuutta tulla kuulluksi ennen kuin kantajalle osoitettiin 13.1.1994 päivätty kirje. Tässäkään suhteessa oikeutta tulla kuulluksi ei ole rikottu.

50 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin lisää, että esillä oleva asia eroaa selvästi niistä olosuhteista, jotka ovat perusteena asiassa T-450/93, Lisrestal v. komissio, 6.12.1994 antamalle tuomiolle (Kok. 1994, s. II-1177), johon kantaja vetoaa. Tässä viimeksi mainitussa asiassa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on katsonut, että kun komissio aikoo vähentää alun perin myönnettyä rahoitustukea, tuensaajan on voitava hyödyllisesti esittää näkökantansa niiden seikkojen osalta, joiden on katsottu olevan häntä vastaan vähentämispäätöksen perusteina. Esillä olevassa asiassa kantajalle ei ollut myönnetty mitään rahoitustukea, koska kantaja oli otettu vain yhteisön rahoitustuen mahdollisten saajien varallaololuetteloon.

51 Siten puolustuksen oikeuksien väitettyä rikkomista koskeva kanneperuste on myös hylättävä.

Harkintavallan väärinkäyttöä koskeva kanneperuste

Asianosaisten väitteet

52 Kantaja katsoo, että hänen hankkeensa valitsemiselle olisi ollut hyviä perusteita ja että vastaaja ei ole ottanut huomioon asianmukaisia seikkoja. Siltä osin kuin komissio on tehnyt päätöksen vertaamatta kyseessä olevia eri seikkoja, tätä päätöstä leimaa harkintavallan väärinkäyttö.

53 Vastaaja arvioi, että kantaja ei ole esittänyt väitteensä tueksi mitään perusteita. Vastaaja korostaa, että sillä on, kuten asetuksessa säädetyillä komiteoillakin, laajaa harkintavaltaa, joka on rinnastettavissa harkintavaltaan virkamiehiä koskevissa kilpailu- ja rekrytointimenettelyissä.

54 Vastaaja korostaa myös, että laatuvaatimukset kantajan hankkeen kaltaisten suurten hankkeiden osalta ovat erittäin tiukkoja ja että tämänsuuruisten hankkeiden osalta edellytetään tavallisesti vähintään kahden eri jäsenvaltion yrityksen osallistumista, mitä esillä olevassa tapauksessa ei ole tapahtunut.

55 Vastaaja korostaa lisäksi, että yhteisöjen tuomioistuin ei ole toimivaltainen korvaamaan omalla arvoharkinnallaan toimielimen arviointia (ks. yhdistetyt asiat 27/64 ja 30/64, Fonzi v. komissio, tuomio 8.7.1965, Kok. 1965, s. 615).

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

56 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että komission itsenäiset tekniset asiantuntijat ovat 5.4.1993 pidetyssä kokouksessa ottaneet kantajan hankkeen vain

varallaololuetteloon. Asiakirjoista käy myös selville, että komissio ei ole poikennut Thermie-komitean lausunnosta.

57 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa myös, että komissiolla on laaja harkintavalta niiden edellytysten täyttymisen suhteen, joiden perusteella yhteisön rahoitustukea voidaan myöntää, ja että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei voi käsiteltävänään olevan kanteen yhteydessä tutkia uudelleen riidanalaisen hankkeen asiasisältöä (em. asia Consorzio gruppo di azione locale "Murgia Messapica" v. komissio, tuomion 46 kohta).

58 Lopuksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin arvioi, että kantaja ei ole esittänyt mitään tosiseikkaa tai oikeudellista seikkaa, jonka perusteella voitaisiin päätellä, että komission ja Thermie-komitean kantajan hanketta koskevaan harkintaan liittyisi ilmeinen virhe tai harkintavallan väärinkäyttöä.

59 Siten harkintavallan väärinkäyttöä koskeva kantajan kolmas kanneperuste on myös hylättävä.

60 Koska kaikki kantajan kumoamisvaatimuksiensa tueksi esittämät kanneperusteet on näin hylätty, nämä vaatimukset on hylättävä.

61 On lisättävä niiden kantajan vaatimusten osalta, jotka koskevat sitä, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin velvoittaa vastaajana olevan toimielimen "tekemään uuden päätöksen noudattaen yhteisöjen tuomioistuimen vahvistamia oikeusperiaatteita", että sen tehtävä ei ole osoittaa määräyksiä toimielimille harjoittamansa laillisuusvalvonnan yhteydessä. Kyseisen hallintoelimen tehtävänä on toteuttaa kumoamiskanteen perusteella annetun tuomion täytäntöönpanotoimenpiteet (yhdistetyt asiat T-432/93, T-433/93 ja T-434/93, Socurte ym. v. komissio, tuomio 7.3.1995, 54 ja 55 kohta, ei vielä julkaistu oikeustapauskokoelmassa). Siten nämä vaatimukset on myös hylättävä.

62 Kanne on siten hylättävä kokonaisuudessaan.

Oikeudenkäyntikulut

63 Työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Kantaja on hävinnyt asian, joten se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut komission vaatimusten mukaisesti.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN
(ensimmäinen jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) Kanne hylätään.

2) Kantaja velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Kirschner Kalogeropoulos Tiili

Julistettiin Luxemburgissa 13 päivänä joulukuuta 1995.

H. Jung H. Kirschner

kirjaaja ensimmäisen jaoston puheenjohtaja